

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/9/2022
Identifikačné číslo spisu:	3121200165
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3121200165.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej, a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v právnej veci oprávneného S. X., bývajúceho v C., S. XX, zastúpeného Mgr. Petrom Hargašom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Košická 56, proti povinnej G. E. Z., bývajúcej v R. K., Q. XXX/X, o nariadenie výkonu rozhodnutia o úprave styku oprávneného s maloletým S. X., narodeným XX. A. XXXX, bývajúcim u matky, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, so sídlom v Trenčíne, M. R. Štefánika 20, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 26Em/1/2021, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. júna 2021 sp. zn. 8CoE 5/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 18. marca 2021 č. k. 26Em/1/2021-135 zamietol návrh oprávneného na výkon rozhodnutia a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie výkonu rozhodnutia Okresného súdu Trenčín z 5. apríla 2017 č.k. 34P/227/2016-420 o úprave styku oprávneného s maloletým, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že styk oprávneného s maloletým sa realizuje a zo strany povinnej nebolo zistené porušenie právoplatného rozhodnutia. Realizácia styku oprávneného s maloletým v namietanom období nebola možná z dôvodu jeho ochorenia, náhlejšej epidemiologickej situácie spôsobenej pandémiou vírusu SARS-COV2 a karantény. Súd mal tiež za zistené, že priebeh vyzdvihnutia maloletého oprávneným je problematický, sprevádzaný odporom maloletého, avšak bez zavinenia povinnej. Poukázal na obsah schválenej rodičovskej dohody, ktorá okrem iného upravuje aj miesto vyzdvihnutia a odovzdania maloletého u matky, iné miesto odovzdania maloletého nemôže byť predmetom výkonu rozhodnutia. Zároveň súd prvej inštancie zistil, že povinná informuje oprávneného o zdravotnom stave maloletého, ako aj o iných skutočnostiach týkajúcich sa ho v dostatočnej miere, hoci táto povinnosť jej z vykonateľného rozhodnutia explicitne

nevyplýva. Povinnej tiež z rozhodnutia nevyplýva povinnosť umožňovať styk maloletého so starými rodičmi zo strany oprávneného, uvedený kontakt je možný realizovať v čase určenom oprávnenému na stretnutie s maloletým. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie oprávneného uznesením z 23. júna 2021 sp. zn. 8CoE 5/2021 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilným sporovým poriadkom (ďalej len „CSP“) potvrdil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nie sú splnené predpoklady pre nariadenie výkonu rozhodnutia v intenciách ustanovenia § 376 CMP, pretože povinná si dobrovoľne plní svoje povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia, pričom v čase, keď exekučný titul neplnila, existovali ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré k plneniu nedošlo. Povinná nebráni styku oprávneného s maloletým a samotné odmietanie oprávneného maloletým je predovšetkým dôsledkom neracionálnych a aj hraničných riešení zo strany oprávneného (privolanie policajnej hliadky). Okrem toho asistencia polície vyznela v neprospech oprávneného, ktorý nechcel ísť osobne za maloletým ani pri sľúbenej prítomnosti polície. Z uvedeného dôvodu neobstojí tvrdenie oprávneného o tom, že povinná mu maloletého nevie odovzdať. Zároveň nebolo preukázané, že by sa povinná dopustila konania, ktorým by negatívne pôsobila na maloletého za účelom zabránenia styku oprávneného s maloletým. K odvolacej námietke, že súd prvej inštancie mu nedoručil dôkazné prostriedky a nemohol sa k nim vyjadriť, odvolací súd uviedol, že v konaniach podľa CMP sa v zmysle § 34 veta prvá CMP nepoužívajú ustanovenia CSP o prostriedkoch procesného útoku a obrany. Rovnako súd prvej inštancie nebol povinný dôkazy vykonať na pojednávaní z dôvodu, že v právnej veci výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých v zmysle ustanovenia § 374 CMP pojednávanie netreba nariaďovať. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť a dôvodnosť, ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pretože mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal, že nemal právo vyjadriť sa ku všetkým dôkazom vykonaným súdom prvej inštancie, pretože mu neboli doručené. Súd prvej inštancie rozhodol neverejne, čím mu uprel právo na verejné prejednanie veci. Zároveň svojím postupom porušil aj právo účastníka konania na rovnosť strán v konaní, keď vychádzal výlučne z tvrdení matky a k vyjadreniam otca nezaujal žiadne stanovisko. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nedostatočne odôvodnené, pretože podstatná časť jeho záverov nemala oporu vo vykonanom dokazovaní, respektíve nevyplývala z vykonaných dôkazov. Preto navrhol, aby dovolací súd zrušil obe rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie so záväzným právnym názorom, že súd je povinný otcovi umožniť sa vyjadriť k dôkazom, ktoré sú podkladom pre zamietnutie návrhu na výkon rozhodnutia a nariaďiť pojednávanie za účelom odstránenia rozporov v tvrdeniach rodičov a zistenia skutočného stavu veci.

4. Povinná - matka a ani kolízny opatrovník sa k podanému dovolaniu oprávneného písomne nevyjadrili.

5. Dovolanie podal oprávnený - otec maloletého dieťaťa vo veci upravenej v Civilnom mimosporovom poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Oprávnený vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) najvyšší súd uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

10. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Pojem „vec sama“ znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe (návrhu). Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany (resp. účastníci konania) uplatnili. Ide o nachádzanie hmotného práva. Súdna prax sa ustálila v názore, že vec sama je predmet, pre ktorý sa konanie vedie, v sporovom konaní je to nárok, o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodovaním o veci samej nie je také rozhodnutie, ktoré zakladá stranám len procesné práva (napr. rozhodnutie o odpustení zmeškania lehoty na podanie odvolania), aj keby bolo rozhodnutie vydané v konaní začatom na návrh (viď napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 14/2017). Ďalší charakteristický znak pre „rozhodnutie vo veci samej“ je ten, že sa ním zakladá prekážka veci rozhodnutej (§ 230 CSP), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá. Rozdiel možno nájsť aj pokiaľ ide o formu prijatého rozhodnutia, vo veci samej v sporovom konaní sa bezvýnimčne rozhoduje rozsudkom, výnimkou sú len niektoré mimosporové konania, kedy sa podľa CMP rozhoduje vo veci samej uznesením (porovnaj § 212 ods. 1 CSP a § 39 ods. 2 CMP). Naopak, ak súd v sporovom konaní nerozhoduje vo veci samej, rozhoduje uznesením (§ 234 ods. 1 CSP).

11. O konečné rozhodnutie súdu v zmysle ustanovenia § 420 CSP ide v situácii, keď odvolací súd nemôže vo veci rozhodnúť meritórne, pretože sú tu také prekážky, pre ktoré nemohol žalobu prerokovať, konanie končí procesným rozhodnutím bez toho, aby sa vec sama vecne prerokovala (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 45/2017). Podmienka „konanie končí“ má svoju nadväznosť na prvú spomínanú podmienku „vo veci samej“. Z uvedeného plynie, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP nemožno vzťahovať na rozhodnutia, ktoré by boli vydané v exekučnom, či vykonávacom konaní; zmyslom týchto osobitných konaní už nie je právo nachádzať, ani ho konštituovať, ako je to v základnom konaní, ktorého výsledkom je rozsudok vo veci samej, ale ide o nadväzujúce konania, ktorých konečným cieľom je zabezpečiť vykonanie súdneho rozhodnutia.

12. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo v danom prípade potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu oprávneného na nariadenie výkonu rozhodnutia, svojou povahou nenapĺňa znaky rozhodnutia vo veci samej. Ide totiž o rozhodnutie vydané vo vykonávacom konaní (§ 370 a nasl. CMP), ktorému už predchádzalo rozhodnutie vo veci samej, ktoré je exekučným titulom. Nejedná sa ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, v dôsledku čoho proti takému rozhodnutiu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. K rovnakému právnomu záveru najvyšší súd dospel napr. už v rozhodnutiach vedených pod sp. zn. 8 Cdo 77/2020, sp. zn. 9 Cdo 13/2020, sp. zn. 4 Cdo 6/2021, sp. zn. 2Cdo 253/2021, sp. zn. 7Cdo 248/2020.

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie oprávneného (otca) odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

14. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.